

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

20 april 2004

VERZOEKSCRIFT

**over het verlenen van een sociaal-pedagogische toelage aan
werkende moeders die hun kinderen thuis opvoeden**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Erna Van Wauwe en mevrouw Marijke Dillen**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Koen Helsen.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey,
mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van
Kessel ;

mevrouw Erna Van Wauwe, de heren Jacques Devolder,
Koen Helsen, Bob Verstraete ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer
Felix Strackx ;

de heren Carlo Daelman, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

de heer Jan Roegiers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle
Heeren, de heer Luc Martens, mevrouw Ilse Van Eetvelde ;

de heren Jozef Browaeys, Frans De Cock, André Moreau,
Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen
Van den Eynde ;

mevrouw Yamila Idrissi, de heer Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

de heer Kris Van Dijck.

INHOUD

	Blz.
1. Procedure	4
2. Inhoud van het verzoekschrift	4
3. Bespreking en conclusie	4
Bijlage : Antwoord van mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister voor Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen	5

DAMES EN HEREN,

1. Procedure

Het verzoekschrift van de heer Constant Verbraeken over het verlenen van een sociaal-pedagogische toelage aan werkende moeders die hun kinderen thuis opvoeden (nr. 39 (2003-2004)) werd ontvankelijk verklaard op 1 maart 2004 en voor verdere behandeling doorverwezen naar de commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen besliste op 18 maart 2004 om over het verzoekschrift het standpunt te vragen van mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister voor Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen (zie bijlage).

De commissie besprak en finaliseerde het verzoekschrift op 1 april 2004.

2. Inhoud van het verzoekschrift

De verzoeker vraagt dat een sociaal-pedagogische toelage zou worden verleend aan moeders die hun kinderen thuis opvoeden. Op die manier zou ook de werkloosheid bij vrouwen verminderen.

3. Bespreking en conclusie

Voor het antwoord van mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister voor Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, wordt verwezen naar de bijlage.

Mevrouw Marijke Dillen vindt het antwoord van de minister merkwaardig. De voorganger van de minister, mevrouw Mieke Vogels, had destijds immers aangekondigd dat zij de nodige stappen zou zetten om aan thuiswerkende ouders een tegemoetkoming te geven. Achteraf is van dit voorstel niet veel meer gehoord. Mevrouw Marijke Dillen is voorstander van echte keuzevrijheid in het kader van een echt gezinsbeleid. Ouders moeten in volledige vrijheid kunnen kiezen om hetzij thuis te blijven en zelf hun kinderen te kunnen opvoeden, hetzij gezin en arbeid te combineren. Het eerste is vaak niet mogelijk om financiële redenen. Als een ouder (vader of moeder) bewust wil kiezen om voor de kinderen thuis te blijven, dan zou aan die ouder een financiële tegemoetkoming gegeven moeten worden. Men stelt nu overigens vast dat sommige moeders bewust voor werkloosheid kiezen omdat zij er de voorkeur aan geven voor de

kinderen thuis te blijven. Het komt erop aan dat ouders de keuzemogelijkheid hebben.

De minister verwijst naar een advies van 7 juni 2001 van de Raad van State, over een voorstel van decreet houdende invoering van een bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen met kinderen (*Parl. St. Vl. Parl.* 1999-2000, nr. 393/1). De Raad van State stelde dat het om een aanvullende regeling ging op de federale regelgeving en het dus buiten de Vlaamse bevoegdheid valt. Mevrouw Marijke Dillen is het daar niet mee eens. Ze verwijst naar de bespreking van dat voorstel van decreet. Er werd toen verwezen naar een advies van de Raad van State over een wetsvoorstel over het statuut van de thuiswerkende ouder, waarin de Raad van State stelde dat het om een Vlaamse bevoegdheid ging.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, waarnemend voorzitter, concludeert dat de meerderheid van de commissie zich aansluit bij het antwoord van de minister.

De verslaggevers,

Erna VAN WAUWE

Marijke DILLEN

De voorzitter,

Koen HELSEN

BIJLAGE

Antwoord van mevrouw Adelheid Byttebier, Vlaams minister voor Welzijn,
Gezondheid en Gelijke Kansen

Vlaamse regering
**Kabinet van de Vlaamse minister
van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen**

Koolstraat 35, 1000 BRUSSEL
Tel. (02)553 24 11 - Fax (02)553 24 05
E-mail: kabinet.byttelier@vlaanderen.be
Website: www.ministeradelheidbyttelier.be

Vlaams Parlement
Aan de heer Koen Helsen
Voorzitter van de Commissie
voor Welzijn, Volksgezondheid
en Gelijke Kansen
1011 BRUSSEL

uw kenmerk
Dec/com/lbo/040322

gelieve ons kenmerk te vermelden **bijlagen**
WBL-04.03-45668-AHE-
b1

vragen naar / e-mail
Wim Blommaart
wim.blommaart@vlaanderen.be

telefoonnummer **datum**
(02) 553.24.11

Betreft : verzoekschrift van de heer Constant Verbraeken over het verlenen van een sociaal-pedagogische toelage aan werkende moeders die hun kinderen thuis opvoeden

Mijnheer de voorzitter,

Ik bezorg u hierbij mijn standpunt ten aanzien van bovenvermeld verzoekschrift.

In het verzoekschrift van de heer Verbraeken wordt de situatie van buitenhuiswerkende moeders (en de kinderopvang door andere personen dan de moeder) geplaatst tegenover de situatie van thuiswerkende moeders (en de thuisopvang van kinderen). Concreet wordt de invoering gevraagd van een sociaal-pedagogische toelage voor moeders.

Ondanks het feit dat ik bereid ben om alle voorstellen voor gezinsondersteunende maatregelen positief te benaderen, wil ik toch benadrukken dat het verzoekschrift van de heer Verbraeken mijns inziens blijk geeft van een visie op de maatschappelijk rol en positie van de vrouw, waar ik fundamentele problemen mee heb. De evoluties gedurende de laatste decennia met betrekking tot de emancipatie van de vrouw lijken aan de heer Verbraeken voorbij gegaan te zijn.

De heer Verbraeken wijst erop dat het van cruciaal belang is dat kinderen thuis worden opgevoed door hun moeder. Ter ondersteuning hiervan wordt een sociaal-pedagogische toelage voor moeders voorgesteld. Door een dergelijke maatregel uitdrukkelijk te beperken tot moeders, wordt de belangrijke rol die vaders spelen bij de opvoeding van kinderen totaal miskend. Niemand twijfelt aan de waarde van opvoedingsarbeid van moeders (maar ook van vaders), ook niet aan de economische waarde. Een gelijke kansenbeleid noodzaakt stimulering en sensibilisering zodat beide ouders de nodige opvoedings- en gezinsverantwoordelijkheden opnemen binnen een visie van gelijkwaardigheid. Ik vrees dan ook dat het voorstel het effect van een omgekeerd gelijke kansenbeleid zou hebben.

De stelling dat door het invoeren van sociaal-pedagogische toelage voor moeders, de werkloosheid bij deze vrouwen zal verminderen (omdat zij zich niet meer aanbieden op de arbeidsmarkt) is geen beleidskeuze waar ik mij kan in terugvinden. Gedurende de afgelopen jaren werd immers gewezen op het belang van de mogelijkheden om gezin en arbeid te combineren.

Met de ondernemingswedstrijd 'Mensvriendelijk bedrijf' werd een aanzet gegeven om goede praktijkvoorbeelden rond de combinatie van arbeid, gezin, zorg en vrije tijd op te sporen en voor te stellen aan het publiek en het bedrijfsleven. Op die manier worden belanghebbenden bewust gemaakt van de mogelijkheden en bestaande maatregelen op dit vlak. Mijn doelstelling is dat de combinatie van gezin en arbeid zou vereenvoudigd worden, niet dat moeders van de arbeidsmarkt weggehaald worden.

Deze wedstrijd werd ook altijd gekoppeld aan een sensibiliserings- en informatieluik naar gezinnen. Er werd daartoe samengewerkt met de Gezinsbond en o.a. via het tijdschrift Klasse werden kinderen uitgenodigd om over dit onderwerp met ons na te denken. Ook in de nieuwe editie van deze campagne werd de ondernemingswedstrijd gekoppeld aan sensibiliserings- en informatieacties. Centraal in dit luik staat het "vaderboekje", waarmee we de vader achter de man/werknemer/zaakvoerder een hart onder de riem willen steken.

Regelingen inzake tijdskrediet, deeltijdse banen en zorgverloven zorgen er voor dat er meer mensen op de arbeidsmarkt kunnen komen, mét oog voor hun gezinssituatie. De Vlaamse regering steunt dit via het stelsel van de Vlaamse aanmoedigingspremies voor opleiding en zorg.

Bovendien wordt door de Vlaamse overheid een actieve en structurele gezinspolitiek gevoerd. Hierbij wordt niet getracht direct de individuele en persoonlijke keuze over het krijgen van kinderen te beïnvloeden. Verschillende beleidsmaatregelen proberen wel een klimaat te scheppen waarbinnen gezinnen zich ondersteund voelen bij het krijgen en opvoeden van kinderen. Het is belangrijk positieve impulsen te geven aan voor gezinnen essentiële randvoorwaarden.

Er wordt in het verzoekschrift verwezen naar de duurte van kinderopvang in erkende voorzieningen. Het inkomen van vrouwen (in dergelijke situatie) zou "grotendeels" naar de kinderopvang gaan. Natuurlijk brengt het beroep dat gedaan wordt op kinderopvang voor gezinnen met een laag en zelfs met een gemiddeld inkomen een belangrijke financiële belasting met zich mee. Ik wil toch wijzen op het feit dat voor de berekening van de ouderbijdragen in de erkende opvangvoorzieningen meer dan vroeger wordt rekening gehouden met factoren als inkomen, aantal kinderen of een meerling ten laste, de verblijfsduur, moeilijke financiële situaties, echtscheiding en co-ouderschap. Naast het feit dat er werk wordt gemaakt van een kwalitatieve en kwantitatieve uitbouw van de kinderopvang, maakt deze herziening in functie van een sociaal rechtvaardiger systeem van ouderbijdragen, de kinderopvang toegankelijker voor gezinnen met een lager inkomen.

Gezins- en sociologische studies wijzen uit dat belangrijke principes als participatie, emancipatie en gelijke kansen mee bereikt worden vanuit een deelname aan het arbeidsproces en het maatschappelijk leven in het algemeen.

Ik wil de leden van de commissie wijzen op het advies van de Raad van State bij het voorstel van decreet houdende de invoering van een bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen met kinderen (stuk 393 (1999-2000) – nr. 1) (ingetrokken). Dit voorstel houdt in dat aan gezinnen een financiële tegemoetkoming wordt gegeven, te bepalen op basis van het aantal kinderen ten laste en het gezinsinkomen.

De Raad van State merkt in het advies 31.311/3 van 5 juni 2001 betreffende dit voorstel van decreet op dat de voorgestelde regeling nauw verbonden is met de federale regeling inzake gezinsbijslagen. Het gaat m.a.w. om een aanvulling van de federale regeling inzake gezinsbijslagen. In de voorbereidende werken m.b.t. de bijzondere wet van 8 augustus 1980 werd uitdrukkelijk bepaald dat de gezinsbijslagen niet tot de bevoegdheid

van de gemeenschappen zullen behoren omdat zij behoren tot de federaal gebleven sociale zekerheid.

De conclusie van de Raad van State met betrekking tot dit voorstel van decreet is dan ook duidelijk dat een dergelijke regeling niet tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoort.

Aangezien de voorgestelde sociaal-pedagogische toelage in het verzoekschrift niet verder concreet wordt ingevuld, kan verondersteld worden dat bovenvermeld advies van de Raad van State ook op dit voorstel kan toegepast worden.

Conclusie

Gelet op de elementen die ik hierboven heb aangehaald, kan ik u meedelen dat ik een negatief standpunt inneem ten aanzien van de achterliggende visie en de concrete voorstellen van het verzoekschrift van de heer Verbraeken.

Met vriendelijke groeten,

Adelheid Byttebier
Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen